

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Juridicus Ad Librum III. Decretalium Gregorii IX.
Clericorum in communi, nec non Prælatorum, ac
Capitulorum in specie obligationes, & jura complectens**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1738

§. III. Causæ à residentia excusantes proponuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63800)

veniunt, quippe, qui curam animarum, & jurisdictionem in suos regulares habent. Tambur. *de Jur. Abbat. tom. 1. disput. 14. Quest. 1. num. 4.* Imò nec Abbates, aut Episcopi *Commendatarii* ab obligatione residendi immunes sunt, etsi non in *Titulum*, sed in *commendam* duntaxat perpetuam Ecclesias obtinuerint, quia tales *commendæ* beneficiis æquivalent. Pius V. in *Constit. quæ incipit: In suprema Militantis Ecclesiæ specula* &c. edita Romæ 14. Decembr. 1564. Azor. *Instit. Moral. part. 2. lib. 7. cap. 4. num. 8.* Quod tamen ita limitat Tamburinus *d. disput. 14. Q. 6. num. 2.* ut, si Monasterium *commendatum* curam secularium non habeat animarum, Abbas *Commendatarius* ad residentiam in Abbatia sibi commendata non teneatur, quia tunc omnis cura spiritualis respe-

ctu Religiosorum penes *Priorem* Conventus est, ut *decisum* refert in *Rota Farinacius Decis. 112. num. 10. in Recent.* & à *Sac. Congregatione Cardinalium.* Barbol. *de Offic. & Potest. Episc. part. 3. allegat. 53. num. 113.* Illud hic prætereundum non est, quod Prælati Episcopis inferiores, & non exempti, etsi sine *Licentia Ordinarii* à suis *Monasteriis* abesse nequeant, propter textum *generalem Tridentini cit. Sess. 23. cap. 1. V. eadem omnino &c.* & notat Tamburinus *cit. disput. 14. quest. 15.* attamen *consuetudinem* hac in parte attendendam esse illorum locorum monet P. Engel, ubi Prælati tanquam *status*, & *Deputati* *Provinciæ* in *causis* *Reipublicæ*, aliisque *negotiis publicis*, non *petita* ab *Episcopo* *licentia*, abesse solent.

§. III.

Causæ à residentia excusantes proponuntur.

SUMMARI A.

18. Prælati majores ex causa singulis annis ad trimestre à suis Ecclesiis abesse possunt. 19. Parochi verò nonnisi per bimestre. 20. Et Canonici *Cathedrales* per trimestre, quod tamen in variis Ecclesiis contrario usu limitatum est. 21. Non obstante *Concil. Triad. clausula irritatoria.* 22. Causæ speciales, ob quas Prælati abesse licet, sunt quatuor. *Christiana charitas.* 23. *Urgens necessitas.* 24. *Debita Obedientia.* 25. *Evidens Ecclesiæ, vel Reipublicæ necessitas.* 26. *An Parochi tempore grassantis Pests excusentur à residentia?* 27. *Ubi Canonicus, qui præter Canonicatum Parochiam habet, residere debeat?* 28. *Parochi non satisfaciunt residentie, nisi intra fines Parochiæ resideant.* 29. *An Parochi studiorum causa à Parochia abesse possint?* 30. *Canonici in servitio Episcopi occupati, etiam absentes, lucentur omnes fructus suæ præbendæ.* 31. *Quod etiam obtinet, si studiorum causa absint.* 32. *Non tamen, si privati commodi causa, tametsi cum dispensatione S. Pontificis absint.* 33. *Qualiter absentes à Choro distributiones quotidianas lucentur? Tria notamina præmittuntur.* 34. *De Jure communi nullas distributiones lucentur absentes, sed id consuetudine obtentum est.*

18 **A**B obligatione residendi excusan-
tur generaliter omnes, qui ad
modicum tempus absunt. Hinc
concedit Concil. Trid. *Seff. 23. de Reform.*
cap. 1. ut Prælati Majores iusta ex cau-
sa, & absque gregis sui detrimento duo-
bus, aut ad summum tribus mensibus
singulis annis (sive spatium illud con-
tinuum, sive interruptum fuerit) etiam
citra licentiam ulteriorem expressam
abesse possint, ita tamen, ut Dominicis
Adventus, Quadragesimæ, Nativitatis,
Resurrectionis Domini, Pentecostes,
item Corporis Christi præsentis sint,
quia his diebus refici maximè, & in
Domino gaudere Pastoris præsentia
oves debent.

19 Circa Parochos idem omnino jus
obtinet, ut ii per bimestre spatium à
sua Ecclesia Parochiali abesse queant,
modo tamen licentiam discedendi ex
causa legitima, per Episcopum prius
cognita, ab eodem in scriptis obtinue-
rint, & Vicarium idoneum, ab ipso Or-
dinario approbandum, cum debita
mercedis assignatione reliquerint. Con-
cil. Trid. *cit. Seff. 23. de Reform. cap. 1.*
consuetudine tamen, si quæ in quibus-
dam Diocæsibus invaluisse, ut Parochi,
etiam non petita venia, ad modicum
tempus à sua Parochia discedant, haud
reprobendam existimant Barbof. *de Of-
fic. & Potest. Episc. part. 3. alleg. 53. n. 92.*
§ 106. Layman. *lib. 4. tract. 2. cap. 6.*
num. 7. & alii ab his relati.

20 Canonici Cathedralium Ecclesia-
rum tribus mensibus iisque continuis,
vel interpolatis vigore Concil. Trident.
à suis Ecclesiis citra licentiam, ex hone-
stis tamen causis abesse licet, ita qui-
dem, ut fructus integros (non verò di-
stributiones quotidianas) percipere va-

leant. Garzias tamen *part. 3. cap. 2.*
num. 315. varias adducit Cardinalium
declarationes, in quibus Episcopi at-
tendere jubentur, ne omnes Canonici
simul absint, ne solennioribus præcipue
per Annum Festivitatibus Ecclesiam de-
bito servitio destitui contingat. Præ-
terea notat Van-Espen *J. E. V. part. 1.*
tit. 7. cap. 9. num. 5. quod Synodus Tri-
dent. nullum propriè tempus absentiae
dederit, aut constituerit, sed tantum
prohibuerit, nè longiori, quam trium
mensium spatio abessent, sive, ut ait
Fagnanus, non processit, *concedendo*, sed
prohibendo. Unde absentiae legitima
causa permittitur conscientiae Canoni-
corum. Interim quòd prædicta Tri-
dentini constitutio quoad trimestrem
absentiam in multis Ecclesiis Germaniæ
recepta non sit, attestatur Layman. *lib. 4.*
tract. 2. cap. 6. num. 2. ubi subinde me-
dius annus, subinde trimestre sufficit,
quo residentes integros totius anni fru-
ctus lucrantur. Imò ex Navarr. & Gar-
zia idem Author notat, alicubi unius
etiam diei residentiam in Festo v. g. *S.*
Michaëlis sufficere, ad lucrandos totius
anni redditus.

Quamquam autem Tridentinum, 21
pro locis saltem, in quibus promulga-
tum fuit, contrariam consuetudinem
improbet, apposita clausula: *Non ob-
stante quacunque consuetudine*, ea tamen
de immemoriali non procedit, ut do-
cet Pirrhing *h. t. num. 15.* aut de præte-
rita tantum, non de futura intelligi de-
bet, aut, si etiam ad hanc extendere
velis, subintelligere oportet, sine nova
rationabili causa, prius verisimiliter à
Concilio non prævisa, ut vult Covar-
ruv. *Var. resol. l. 3. cap. 13.* Nec illam
consuetudinem reprobendam existi-
mant

mant Lessius *lib. 2. de J. & J. cap. 34. dub. 33. num. 185.* Et Zypæus in *Analyfi h. tit. num. 28.* quæ hodieum maximè in partibus nostris obtinet, ut Canonici per deputatos Vicarios in Choro psallant, quod munus aliàs ipsi vigore Trident. *Seff. 24. de Reform. cap. 12.* per se præstare deberent, dummodo illi *Horis, & Psalmodiæ* reverenter assistant. Ratio, quæ hanc consuetudinem cohonestare valeat, assignatur à laudatis DD. quòd per Vicarios, utpotè cantus Choralis peritos (quæ peritia in plerisque Canonicis desideratur) Psalmodia majori cum ædificatione, & reverentia peragatur. Jam causas speciales, quæ prædictos à residentia excuset, investigemus.

22 Quatuor causæ speciales, ob quas Prælati à suis Ecclesiis nonnunquam abesse possunt, in *cit. Seff. 23. cap. 1.* recensentur. I. *Christiana charitas*, ut, si v. g. vicina Ecclesia versetur in propinquo hæresis periculo, & Episcopi alterius Apostolico zela ejusdem speretur conversio, vel etiam Magnatum dissidentium ejus operâ procurari valeat compositio. Id quod duntaxat practitari potest, ubi propria Ecclesia ex Prælati sui absentia notabile non incurrit detrimentum, aliàs Ordo charitatis præposteraretur. Barbof. *de Offic. & Potest. Episc. part. 3. alleg. 53. n. 6.*

23 II. *Urgens necessitas*, ut contingere potest tempore belli, & persecutionis, quæ ipse Prælati in persona petitur, aut ubi is ex morbo, nisi locum mutet, proximum vitæ discrimen subiret, modò tamen in ejusmodi casibus Ecclesia ex Prælati sui absentia spirituale detrimentum non patiat. Quod si enim spirituale nocumentum, & da-

mnum ovibus immineret, ex nulla causa abesse posset, sed ut bonus Pastor animam suam ponere pro ovibus suis paratus esse deberet, juxta Verbum Christi *Joann. 10.* Barbof. *l. c. num. 8. & 9.* S. Thomas *22. Q. 185. art. 5. C.*

III. *Debita obedientia*, ut, si in servitio Papæ, & Ecclesiæ universalis occupetur, non autem proprii duntaxat commodi gratia in curia Romana moretur. *cap. 14. b. t.* Cardinales tamen, tametsi lateri Pontificis assistere teneantur, Flamil. Paris. *de Resignat. lib. 2. quest. 1. num. 34.* ita ut sine licentia Papæ à curia discedere non valeant. Idem *lib. 1. q. 10. n. 27.* à residentia tamen in suis *Titulis* per hoc non excusantur, nisi causa absentia in scriptis approbata sit, prout declaravit Gregorius XIII. & Urbanus VIII. ut legere est apud Dian. *Resolut. Moral. part. 5. Tract. 2. de Potest. & Privileg. S. R. E. Card. Resolut. 8.* Barbof. *cit. loc. num. 13.*

IV. *Evidens Ecclesiæ, vel reipublicæ utilitas.* Ut si absit ad defendenda jura Ecclesiæ suæ, intersit Concilio generali, vel Provinciali, legatum agat in causa regni. Barbof. *cit. loc. num. 14. & 16.* Ad hoc tamen necesse est, ut Episcopus non proprio judicio discedat, sed fiat approbante S. Pontifice, vel à Metropolitano, vel, eo absente, ab antiquiore suffraganeo, & quidem approbatione in scriptis data. Conc. Trid. *cit. Seff. 23. cap. 1.* nisi fortè eum abesse contingat propter munus aliquod, & officium reipublicæ, quod ipsis Episcopatibus est adjectum (uti in nostrâ Germania Archi-Episcopatibus, Episcopatibus annexi sunt *Electoatus, & Principatus*) quales, si ad comitia vocentur, speciali licentia opus non habent, hoc ipso,

ipso, quod causa sit notoria, & interdum repentina. Hanc tamen cautelam dicti Prælati semper servare debent, ne quid spiritualis damni ex sua absentia grex subiectus patiat. Quæ causæ tantò faciliùs excusant à residentia Canonicos, quanto certius est, eos tam arcta obligatione residendi, ut Prælatos majores, & Parochos, aliòsque curatos, non teneri. Restant jam quæstiones aliquæ circa residentiam Parochorum, & Canonicorum resolvendæ.

26 Quæres I. An tempore pestis, aut alterius grassantis contagionis Parochi excusentur à residentia? Ante resolutionem nota, quod Parochi æquè ac Prælati majores ex illis 4. causis specialibus suprâ recensitis, servatis servandis, à residentia dispensari possint. Quoad punctum verò præsentis dubii res specialem patitur difficultatem, eò quòd tempore pestis ex absentia sui pastoris oves non corporali modo vitæ periculo, verùm etiam salutis æternæ discrimini exponantur, dum nemo est, qui ipsos de vita periclitantes SS. Sacramentis pœnitentiæ, & Eucharistiæ reficiat, ac aliis spiritualibus præsiidiis decedentes muniat. Unde ad propositam hanc difficultatem à S. Carolo Borromæo respondit Congregatio Cardinalium die 11. Octobr. 1576. Parochos quidem tempore pestis in Parochia sua ad residentiam esse obstrictos, Parochianis verò, peste laborantibus, duo duntaxat Sacramenta ad salutem necessaria, nempe *Baptismum*, & *Pœnitentiam* ministrare teneri, idque vel per se, vel per alium, eâ præcipuè ratione, ut Parochus possit audire confessiones sanorum, qui aliàs eum reformidarent, si promiscuè peste infectos accedere vi-

derent: utque etiam tali modo Parochus ipse officio hortandi, prædicandi, consolandi Parochianos suos uberius, & plenius fungi possit, quod Congregationis decretum die sequenti à S. Pontifice approbatum refert Fagnan. in *cap. ult. b.t. num. 40.* quo teste *num. 47.* Summus Pontifex die 18. Octobr. ejusdem anni decretum factum de Parochis, multò magis obtinere in Episcopis declaravit, ita tamen, ut in locis tutioribus manere, & relicta civitate infecta, ad aliquam Diocesis suæ partem, ubi malum isthoc non grassatur, se se conferre, & subditis inde providere, possint. Quodsi verò Parochi alios idoneos Clericos, qui ovibus suis Sacramenta administrent, reperire nequeant, omninò residere eo in casu tenebuntur, & Sacramenta per se ipsos administrare, & vitam suam corporalem pro salute spirituali ovium exponere conveniet. Caterùm non improbanda consuetudo, quâ Principes, Magistratus, & civitates in ea temporum calamitate idoneos Ministros Ecclesiæ conducunt, assignato illis ex arario publico congruo stipendio, imò collectando in hunc finem etiam Clericos, ut notat Fagnan. *ad cit. cap. num. 44.*

Quæres II. Ubinam Canonicus, qui præter Canonicatum cum dispensatione Pontificis Parochiam habet, residere teneatur? Respondeo, si Parochia Canonicatui sit perpetuò unita, & quasi accessoriè connexa, uti in quibusdam Ecclesiis Cathedralibus Præposituræ perpetuò adjungi solent, Canonicus in Ecclesia majori, sive principali residet, & in Parochia per Vicarium deserviet *cap. 30. §. qui verò de Præbend.* Si Parochiam citra unionem cum Canonicis

ni-

nacatu ex indulgentia Pontificis obtinuit, residere eum oportebit in Ecclesia Parochiali propter curam animarum *cit. cap. 30.* fructus tamen, & reditus sui Canonatus, cum justam habeat absentiae causam, nihilominus integros percipiet, exceptis *distributionibus quotidianis.* Quod si verò simul, & aequè principaliter duas habeat Parochias, necessitate, vel utilitate Ecclesiae sic exigente, quia fortè singulae ad sustentandos proprios Parochos haud sufficiunt, in digniori, sive, ubi major animarum cura exercenda est, residet, & in altera, si reditus ferant, *Vicarium* constituet, aliàs, si ambae Parochiae aequales forent, in alterutra pro suo libitu residere poterit. *Garz. part. 3. cap. 2. num. 179.*

Huc spectat, quod notat Panormit. *ad cap. 30. de Praebend. num. 13.* Navarr. *h. t. conf. 21. num. 4.* videlicet consuetudine introduci posse, ut pastorale officium per *Vicarium* exerceatur, modo ex absentia Parochi grex notabile damnum non patiatur, quia similis consuetudo aequivalet privilegio.

Nec obstat, quod residentia Parochorum sit *juris Divini* ex *cit. Sess. 23. cap. 1.* Concil. Trid. & consuetudo exercendi munia Parochialia per *Vicarium* dicatur ibidem *corruptela.* Respondeo, sensum hujus prohibitionis esse, si oves ex absentia pastoris sui spirituale detrimentum incurrant; non verò, si aequè benè, aut fortè etiam meliùs per *Vicarium* iisdem provideatur. Ita *S. D. 22. Q. 185. art. 5.* Imò, ut notat Fagnan. *ad cap. 8. h. t. num. 66.* talis *Vicarius* ipsemet erit pastor animarum juxta *cit. cap. 30. de Praebend.* in illis verbis: *Idoneum, & perpetuum habeat Vicarium ca-*

nonicè institutum, qui *Parochis* aequiparatur in *Clem. un. de Offic. Vicar.*

Quaeres III. An Parochus satisfaciatur obligationi residendi, si in vicino oppido habitet, & singulis diebus Dominicis, & festivis ad Parochiam suam excurrat? Respondeo non satisfacere, sed debere vel in domo Parochiali, si quam habet, residere, vel intra fines Parochiae, si domum Parochialem non habeat, quamvis Ecclesia Parochialis sit in tali loco, ubi minor pars Parochianorum habitat, ita, ut nec docendi gratia in civitate duabus tantum leucis à Parochia distante habitare possit, relinquendo *Vicarium*, & excurrendo singulis Dominicis, & festivis diebus ad Ecclesiam Parochialem. *Barbof. de Offic. & Potest. Episcop. part. 3. alleg. 53. num. 71. Garz. part. 3. cap. 2. num. 179.*

Quaeres IV. An Parochi saltem *studiorum causâ* abesse possint juxta privilegia in *cap. 34. de Elect. in 6. cap. fin. de Magistr. cap. 32. de Praebend.?* Respondeo *speculativè* loquendo, haud improbabile videri, Parochos ex hac causa à residentia esse dispensatos, cum enim Concil. Trid. *Sess. 23. cap. 1.* permittat Parochos cum licentia Episcopi ultra bimestre ob Ecclesiae, vel reipublicae utilitatem abesse, etiam videtur admitti, ut ex causa studiorum abesse possint, siquidem per studia utilitas Ecclesiae universalis, vel maximè promoveatur. *cap. 34. de Elect. in 6.* *Practicè* tamen contrarium dicendum erit, tum, quòd *S. Pontifex* super hoc casu à Congregatione Cardinalium Consultus responderit, non posse, jussitque Episcopos ab ejusmodi concessione abstinere, prout hanc declarationem Cardinalium referunt *Garz. part. 3. cap. 2. num.*

num. 109. Fagnan. in *cap. fin. de Magistr. circa finem*. Tum, quòd hodie Parochiales Ecclesiæ post Concil. Trid. provideantur per *concursum* nonnisi de personis actu jam idoneis, juxta *cap. 18. Sess. 24. de Reformat.* & consequenter cessat ratio, quæ consideratur in *cap. ult. de Magistr.* & *cap. 34. de Elect. in 6.* Putat tamen P. König *b. t. num. 22.* quòd, cum ista provisio per *concursum* in nostra Germania non ubique vigeat, Episcopi licentiam prosequendi studia SS. Litterarum Parochis adhuc hodie dare possint.

30 Quæres V. An Canonici ab Ecclesiis suis absentes, eò quòd in servitio Episcopi defactò sint occupati, fructus omnes suæ præbendæ lucrentur? Respondeo, affirmativè, per expressum textum in *cap. 7. § 15. b. t.* modò tamen servitium hoc Canonici impendant Episcopo in utilitatem Ecclesiæ, non verò spe remunerationis, aut privati commodi gratiâ. Neque tenetur Episcopus probare capitulo, servitium isthoc, à Canonici sibi impensum, in utilitatem Ecclesiæ cessisse, ut cum communi Canonistarum docet Van-Espen *J. E. V. part. 1. tit. 7. cap. 10. num. 3.* Præterea notat Fagnanus nonnisi duos, & quidem simplices, Canonicos ad servitium suum ab Episcopo assumi posse per *cap. 15. b. tit.* quod specialiter de duobus loquitur, & sic *cap. 7.* quod generaliter, & sine ulla numeri prædefinitione loquitur, declarari & restringi debet. Dixi: *simplices*, quia, qui in eadem Ecclesia *dignitatem* obtinent, ratione cujus ad speciale, & personale servitium obligantur, non possunt occasione hujus servitii fructus illius dignitatis absentes percipere, ut judicatum

refert Carolus Feuret. *Tract. de abusu* 13. *cap. 1. num. 13.*

Quæres VI. An similiter Canonici 31 studiorum causâ absentes perceptione fructuum, & obventionum suorum beneficiorum gaudeant? Respondeo affirmativè per *cap. 17. b. t. cap. ult. de Magistr. Concil. Trid. Sess. 5. de Reform. cap. 1.* Ad hoc autem necesse est, I. ut in publica quadam Universitate, vel celebri Gymnasio SS. Theologiæ, vel Juri Canonico (quod studium propriè Clericorum *scholastica disciplina* vocatur) sedulam operam navent. Concil. Trid. *cit. Sess. 5. cap. 1.* Accedit praxis curiæ Romanæ, ut testatur Pyrrhus Corrad. *de Dispensat. lib. 5. cap. 6.* II. Ut Canonici studentes Episcopo, aut Capitulo (id quod in plerisque Dioccesibus obtinet) singulis semestribus, aut saltem singulis annis litteras testimoniales de studiorum suorum profectu exhibeant, & ideò cautelam hanc Professoribus suggerit Van-Espen. *l. c. num. 9.* ut nonnisi prævio examine litteras testimoniales concedant, ne aliàs Episcopo, aut Capitulo ejusmodi testimoniis temerè concessis imponant.

Quæres VII. An Canonicus, qui 32 extra has causas propter solam utilitatem privatam, cum dispensatione Pontificis ab Ecclesia sua abest, fructus beneficii tanquam præsens lucretur? Respondeo negativè, quia similis dispensatio (nisi specialiter etiam super receptione fructuum mentionem faciat) plus non operatur, quàm, quod ad residentiam Canonicus non urgeri, nec propter absentiam beneficio privari possit. Rebuffus in *praxi benefic. Tit. dispensat. de non residendo num. 60.* Hinc inferunt DD. quod, si Canonicus in-

gre-

grediatur Religionem, durante anno probationis fructus præbendæ suæ non lucretur, tametsi à residentia justè excusetur, adeoque nec ipse post regressum è Monasterio, nec Monasterium post ipsius professionem illos exigere poterit, quia hæc absentia causa privatam duntaxat Canonici utilitatem respicit, nec specialiter à jure privilegiata est. Garz. *dict. part. 3. cap. 2. num. 34. & seqq.* Contrarium defendit P. König *h. t. num. 26.*

33 Quæres VIII. An, & ex quibus causis Canonici à Choro absentes *distributiones quotidianas* lucrentur? Ante resolutionem notandum I. inter distributiones quotidianas, & fructus, sive redditus beneficii id discriminis intercedere, quod fructus beneficii illi dicantur, qui titulo beneficii beneficiario obveniunt, & in fixo consistunt, nec intuitu certi ministerii Divini dantur. Distributiones verò quotidianas propriè illas appellamus, quæ dantur Canonici propter præsentiam in Choro; quò etiam spectant præsentia pro illis fundata, qui Anniversariis interfunt, per *cap. un. h. t. in 6. in fin.* Card. de Luca *Disc. 16. de Canonic. n. 3.* qui insimul advertit, quod *materia grossa*, ut vocant, seu illa emolumenta, quæ vel in fine cujuslibet anni, vel aliàs statutis temporibus inter Canonicos distribui solent, tunc ad redditus beneficii pertineant, quando intuitu ipsius Canonicatus sine respectu ad interestiam in Choro dantur: quando verò ejusmodi fructus obveniunt intuitu certi oneris personalis, putà, dicendi certas per hebdomadem missas, aut assistendi in Choro Divinis Officiis, ad distributiones quotidianas reduci debeant.

Notandum II. Circa istas distributiones singulariter à Concil. Trident. *Sess. 21. cap. 3. & Sess. 22. de Reformat. cap. 3.* statutum esse, quòd, si in Ecclesiis Cathedralibus, aut Collegiatis tam exigua sint distributiones, ut Canonici eorum intuitu ad Chori frequentationem non incitentur, tunc tertia pars omnium fructuum, & obventionum, totius Capituli in distributiones converti debeant. Vid. Barbof. in *Collectan. ad cit. loc. Concil.*

Notandum III. Quòd si omnes fructus, & proventus Capituli in meris & solis distributionibus consistenterent, tunc justa ex causa Canonici absentes illas lucrarentur, saltem quoad duas partes hodie post Concil. Trid. tertia parte relicta iis, qui Ecclesiæ personaliter in Choro deserviunt, nè aliàs Canonici in illis Ecclesiis, ubi redditus omnes consistunt in *distributionibus*, melioris conditionis essent iis, in quibus redditus sunt distincti à distributionibus, præcipuè, cum id declaratum sit eì S. Congregat. circa studentes, ut refert Fagnan. in *cap. 7. h. t. num. fin.* qui hisce Clericis æquiparantur. His prænotatis

Respondeo, & dico, Canonicos à Choro absentes distributiones quotidianas lucrari, si vel privilegio Apostolico muniti sint, vel legitimo impedimento, aut causa alia necessaria detineantur, quominus Choro interesse queant. Ex privilegio Apostolico lucrentur distributiones I. Auditores Rotæ, ac si actualiter interessent Divinis Officiis. Clem. VII. *Constit.* quæ incipit: *Convenit* edita *Nonis Augusti 1525.* II. Inquisitores contra Hæreticam pravitatem ex Concessione Pauli III. & Pii V. ut refert Garz. *de Benefic. part. 3. cap.*

cap. 2. num. 56. III. Collectores, & Sub-Collectores Camerae Apostolicae, item Advocati, Procuratores, Fiscales & Notarii ejusdem Camerae ex privilegio Sixti V. ut restatur Moneta de *Distribut. Quotid. part. 2. quest. 11. num. 111.*

Propter legitimum impedimentum distributionibus quotidianis potiuntur I. Archi-Diaconi, dum visitant suam Ecclesiam. Garz. *d. part. 3. cap. 2. n. 333. & seqq.* II. Pœnitentiarii deputati ad excipiendas Confessiones in Ecclesia Cathedrali, si audiant tempore Divini Officii Confessiones pœnitentium. Garz. *part. 5. cap. 4. num. 124. & seqq.* Card. de Luca in *Annot. ad Concil. Trid. disc. 15. num. 5.* III. Professor Theologiae, habens præbendam Theologalem, diebus, quibus in Schola docet, distributiones singulis illius diei Canonicis Horis correspondentes integras percipit ex declaratione Gregorii XIII. ut refert sæpe laudatus Garzias *d. cap. 2. num. 118.* IV. Qui Concilio Generali, aut Provinciali, seu Synodali interfuit. Rebuffus in *Praxi Benefic. part. 3. tit. dispensat. de non resid. n. 34.* V. Præpositi, Decani, Canonici, quorum Dignitati, aut Canonici Parochia incorporata est, dum in Parochia resident, & Sacramenta ibidem administrant. Concil. Trid. *cit. Sess. 22. cap. 3.* item illi, qui curam animarum non quidem dignitati, vel Canonici, sed Ecclesiae Cathedrali, ubi Canonici obtinent, annexam exercent. Quod tamen eo duntaxat casu procedere, scribit Card. de Luca. in *Annot. ad Concil. Trid. disc. 15. num. 6.* quo participatio massæ distributionum ipsis in congruam computatur. Quodsi Dignitati, aut Canonici incorporata non fuerit,

sed aliunde per dispensationem obtenta, tunc quoad fructus beneficii quidem privilegiati erunt, non autem quoad distributiones, ut patet ex *Declarat. Cardin. ad d. cap. 3. Trid. num. 7.* VI. Canonici, & beneficiati, qui ex privata etiam devotione, & citra iussionem superioris, sub anniversario v. g. vel dum Horæ dicuntur, Missas in Ecclesiis sui Canonicatus, vel beneficii legunt, de jure quidem communi distributionibus non gauderent, uti constat ex declaratione Cardinalium, quam refert Garzias *d. l. n. 308.* bene tamen de consuetudine, quam rationabilem esse posse, maxime in partibus nostris, ubi Canonici non per seipso, sed per Vicarios psallere consueverunt, judicat idem Garzias *num. 401.* & Zypæus in *Analyti b. t. n. 31.* cum totum cedat ad majorem Cultum Divinum, & Canonici exinde inducantur ad celebrandum. VII. Quos infirmitas, seu justa, & rationabilis necessitas corporis à residentia excusat, puta periculum latronum, inundatio aquarum, contagiosa lues, exilium, & alia similia impedimenta, quæ non patiuntur corpus beneficiati Divinis interesse. *cap. un. b. t. in 6. Barbof. in Collect. ad Conc. Trident. Sess. 24. cap. 12. num. 88.* item illi, qui sine sua culpa, & voluntate à frequentandis Divinis Officiis impediuntur arresto fortè, excommunicatione, aut alia censura injustè inflicta, dummodo tamen hi aliàs extra infirmitatem, & alias recentitas causas Horas Canonicas frequentare soliti fuerint. Garz. *d. cap. 2. n. 363.* Card. de Luca *disc. 16. de Canonic. n. 4.* & in *Annot. ad Conc. Trid. disc. 15. n. 4. & 17.* Nec interest, an infirmi vitio suo, & intemperantia vitæ causam de-

derint, si cæteroquin Chorum diligenter frequentare soliti sint. Barbof. ad cap. 12. Sess. 24. Concil. Trid. n. 96. & de Offic. & Potest. Episcop. part. 3. allegat. 53. num. 167. Garzias d. num. 363. aliquot Declarationes Cardinalium adducens, specialiter verò num. 344. ab eadem Sac. Congregatione & Gregorio XIII. statutum illud, vel consuetudinem Ecclesiarum approbatam testatur, quæ is, qui beneficio suo per 40. annos continuos per se ipsum deseruit, de cætero, quoad vixerit, tanquam emeritus à Choro abesse, & fructus beneficii, unà & distributiones quotidianas percipere possit.

34 Nota, quod recensitis casibus Canonici ab Ecclesia sua absentes distributiones quotidianas lucrari valeant, id non tam juri communi in acceptis referendum habeant, quàm consuetudini à jure non reprobata. De jure enim communi antiquo in cap. un. b. t. in 6. expresso, nulli, nisi actualiter in choro præsentibus distributiones lucrari poterant, quam constitutionem deinde innovavit jus novissimum in Concil. Trid. Sess. 24. de Reform. cap. 12. reprobans tanquam corruptelam omnem consuetudinem, concedentem distributiones quotidianas aliis, quàm, qui

actualiter, & verè horis Canonicis interfuerint, *exceptis illis duntaxat, quos infirmitas, seu justa, & rationabilis corporalis necessitas, aut evidens Ecclesiæ utilitas excusaret.* Qua exceptione Pontifex non intendit distributiones quotidianas omnibus illis concedere, qui ex causa corporalis infirmitatis, vel evidentis Ecclesiæ utilitatis absunt, sed illam duntaxat consuetudinem, si quæ uspiam invaluisset, ut ex dictis causis liceat absentibus distributiones percipere, non esse improbandam censet. Quis enim dubitet, ait Van-Espen J. E. V. part. 1. Tit. 7. cap. 11. num. 2. „ in Ecclesiæ utilitatem cedere, ut Canonici in regimine Ecclesiæ Episcopo assistant, & inserviant? & tamen, si jus commune spectemus, distributiones eis absentibus non debentur, Similiter negari nequit, quin absentia Canonicorum studiorum causâ in Ecclesiæ utilitatem cedere possit, & tamen distributiones quotidianas nemo eis assignat. Ut ergò de recipiendis in absentia distributionibus rectè judicemus, non tantum inquirendum, an corporalis infirmitas, aut evidens Ecclesiæ utilitas absentiam excuset, sed an etiam aliqua Ecclesiæ ordinatio, vel consuetudo concurrat. Hæc cit. Auth.

§. IV.

Quas pœnas incurrant residentiam negligentes?

S U M M A R I A.

35. Pœna in non residentes tum Prælatos majores, tum Parochos enumerantur in Concil. Trid. Sess. 6. de Reform. cap. 1. & Sess. 23. cap. 1. 36. Possunt pro qualitate contumaciæ aliæ adhuc pœnæ infligi. 37. Pœnas tamen à Concil. Trid. in non residentes statutas non incurrit Parochus residens, qui curam per suos Cooperatores exercet. 38. Nec pœna privationis contra Parochos non-